

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. I. An Eucharistia aliquando per accidens conferat primam Gratiam
ex opere operato.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CAPVT IX.

DE EFFECTIBUS EUCHARISTIAE.

CONTROVERSIA I.

An Eucharistia aliquando per accidens conferat primam Gratiam ex opere operato.

881. **C**ertum est, per se loquendo, & spectatâ Eucharistiae primariâ institutione, non causare ex opere operato primam gratiam, hoc est, non iustificare peccatorem prout facit baptismus, & Penitentia. Nam ut ex S. Paulo constat, accedens debet se prius probare, & procurare statum gratiae, & qui accederet, licet attritus, cum peccato mortali cognito, peccaret mortaliter, ut asserit Trid. sess. 13 c. 2. & 4. Ratio desumitur ex ejus significatione, quae est per modum cibi spiritualis, & cibis autem ordinatur ad augmentum & nutrimentum, non ad vitam conferendam, cum eam supponat.

Restat ergo questio merè speculativa, an is qui accedit ad Eucharistiam, putans invincibiliter se esse in statu gratiae, & praeterea fuit attritus de omnibus suis occultis peccatis, vel de cognitis quidem, sed putat se esse contritum, & non habet copiam confessarij; item qui confessus est alicui quem putabat esse Sacerdotem & non erat &c. an, inquam, talis virtute Sacramenti Eucharistiae iustificetur ex opere operato, accipiens gratiam sanctificantem.

Prima sententia affirmat. Ita Richardus, Paludanus, Antoninus, Sotus, Suarez, Valent. Conink, Tanner, Becanus, Praepos. Arriaga, Philippus à SS. Trinit. Altera negat. Alexander, Bonav. Gerson, Gabriel, Major, Vasquez, Gaspar Hurtadus, Lugo, Dicastillo, Esparza, quam etiam amplexi sunt qui consecrunt Catechismum Rom. cum quibus

882. **DICO**, probabilius esse, primam gratiam nunquam conferri ab Eucharistia. Videtur mihi omnino esse S. Thomae q. 79. a. 3. non obstante quòd Adversarij indubitate pro se citent. Verba quae ejus mentem dubiam reddunt, sunt haec. [Potest tamen hoc Sacramentum operari remissionem peccati dupliciter, vno modo non perceptum actu sed voto &c. alio modo perceptum actu ab eo qui est in peccato mortali, cujus conscientiam & affectum non habet, fortè enim primò non fuit sufficienter contritus, sed devotè & reverenter accedens consequetur per hoc Sa-

cramentum gratiam charitatis quae contritionem perficiet, & remissionem peccati.] Quibus verbis non dicit D. Thomas, primam gratiam immediatè conferri ex opere operato ab Eucharistia, sed potius contrarium, scilicet, quòd (non quidem infallibiliter, sed ex misericordia Dei) quandoque intuitu Eucharistiae devotè susceptæ detur auxilium actuale, excitans illum hominem ad veram contritionem, & hac mediante conferri gratiam ex opere operantis.

Probatur Conclusio 1. Nullus effectus tribuendus est Sacramentis, nisi constet vel ex Scriptura, vel ex traditione, vel Patribus aut Concilijs: sed ex nullo capite constat Eucharistiam causare effectum de quo disputamus: ergo &c. Major patet: nam quae merè pendet ex arbitrio instituentis, non debent solà rationatione probari, sed colligi debent ex dictis capitibus. Minor probatur solutione objectionum, & ex adversarijs Suarez fatetur, non nisi per congruentiam posse probari suam sententiam.

Probatur 2. ex Patribus, qui non erant contenti solo putativo statu gratiae ad consequendum fructum hujus Sacramenti. S. Ambrosius lib. 6. in Lucam c. 9. [nemo, inquit, cibum accipit Christi, nisi qui fuerit antè sanatus, & illi qui vocantur ad cenam, prius vocatione sanantur.] Et infra. [Vbiq; ergo Mysterij ordo servatur, ut prius per remissionem peccatorum vulneribus medicina tribuatur.] Anselmus in verba S. Pauli. *Probat autem &c.* ait, debere peccatum prius per poenitentiam deleri. Quibus testimonijs non satisfacit dicendo cum Philippo à SS. Trinit. quòd loquantur PP. de eo quod fit per se: alioquin pari jure dicere posset aliquis, etiam per accidens posse iustificare attritionem, si quis putet se esse contritum, & omnia testimonia, quibus contrarium probari solet, eludet dicendo, ea loqui de eo quod fit per se.

Probatur 3. Illos solùm effectus causant Sacramenta, quos significant; sed Eucharistia non significat nisi gratiam nutritivam & augmentativam, utpote significans per modum cibi, neque alium effectum ex significatione hujus Sacramenti

M m m 3

agnovit

agnovit Florentinum dum ait, Eucharistiam causare omnes effectus vite spiritualis, quos causantibus naturalis.

Probatur 4. Si in casibus adversariorum Eucharistia causaret primam gratiam, tunc eam non causaret per accidens, ut ipsi volunt, sed per se: nam esto causaret eam ex secundaria intentione Christi, hoc tamen non sufficit ut dicatur causare per accidens: ea enim sola dicuntur causari per accidens propriè loquendo, quæ omnino præter intentionem operantis causantur, nempe quando principalis operans intendit, quantum in se est, certum aliquem effectum, sed aliunde fit, ut producat effectus nullo modo intentus, v. g. quando animal generans intendit generare sibi simile in specie, sed ex concursu alterius causæ impertinentis fit ut generetur monstrum: atqui Eucharistia non habet ullam virtutem nisi ex meritis & institutione Christi, nec ex eo quod habeat virtutem augendi gratiam, & hanc intendat, hoc ipso quasi concomitanter habet virtutem conferendi primam gratiam ex concursu alterius causæ, sed hanc virtutem deberet habere ex voluntate instituentis: ergo causaret primam gratiam per se & non per accidens.

883. Obijciunt 1. Testimonia quorundam Patrum, quorum verba refert & explicat Vasquez: loquuntur enim vel de peccatis venialibus, vel de præservatione à mortalibus, vel de extinctione penæ, vel de reliquijs mortalium quoad prævios affectus, vel de Eucharistia ut est sacrificium impetratorium auxiliorum congruorum ad justificationem, vel denique in sensu S. Thomæ suprà explicato.

Obijciunt 2. Tridentinum s. 13. can. 5. ubi ait: [Si quis dixerit, vel præcipuum fructum hujus Sacramenti esse remissionem peccatorum, vel ex eo non alios effectus provenire, anathema sit.] Vbi, inquit Conink, videtur supponere, per hoc Sacramentum quandoque etiam remitti mortalia. R. Concilium agere ibi contra hæreticos dicentes, remissionem peccatorum esse præcipuum imò unicum ejus effectum: hoc ergo negat Tridentinum, præscindendo an secundarius illius effectus possit esse justificatio. Deinde, ut fatetur ipse Conink, potest Concilium intelligi de remissione venialium, quamvis nec hoc definiat. Denique advertit P. Esparza, hinc potius confirmari nostram sententiam; negat enim Concilium univèrsim remissionem peccati esse Eucharistiæ præcipuum effectum, atqui in casu quo adversarij volunt hunc effectum conferri, esset planè præcipuus ejus effectus.

Obijciunt 3. Baptismus & Pœnitentia sunt per se instituta ad dandam primam gratiam, & tamen si inveniant subjectum jam justificatum, conferunt augmentum gratiæ: ergo etiam e contra Sacramentum per se institutum ad conferendum augmentum, potest conferre primam gratiam. R. Negando paritatem. Nam imprimis illa Sacramenta non causant in tali casu augmentum

Gratiæ per accidens, sed per se, & ex merito instituentis: Nam Baptismus est institutus ut aliquem constituat membrum Christi, live peius sit peius five non, & conferat gratiam quæ sit radix aliorum specialium ad exercendas operationes hominis Christiani. Pœnitentia verò est instituta ad reconciliandum Deum offensum, quod fieri potest etiam si jam sit reconciliatus, quia potius magis reconciliari: 2. Non valet consequentia, quia plus est conferre primam gratiam quam augmentum, ut in tr. de Gratia dictum est: 3. Quia in Baptismo & Pœnitentia, Gratia non est obiectum, sicut respectu Eucharistiæ peccatum & augmentum Gratia est obiectum.

Obijciunt 4. Extrema Unctio licet per se sit instituta ad tollendas reliquias peccati jam commissi, nihilominus potest ex probabili sententia una cum attritione delere etiam peccatum, & conferre primam gratiam, quo casu dicitur etiam facere contritum: ergo multo magis ad peccatum Eucharistia. R. Cum Card. de Lugo, hanc esse probabilem de extrema Unctione, quia probabiliter est instituta ad tollendum quod reliquum est peccati seu culpæ seu penæ juxta dispositionem subjecti, & si quidem hoc facit, non per accidens sed per se id facit.

Obijciunt 5. Qui bonâ fide accedit, potest se esse justum, jam satisfacit præcepto quod exculcat S. Paulus. Probat autem scriptum hunc, nec enim tenetur se amplius probare: ergo nullum amplius habet obiectum: ergo consequenter effectum Sacramenti. R. Negando utramque consequentiam, quemadmodum ipsi adversarij tamen negare debent in casu quo quis ne quidem attritionem habuisset de peccato invincibiliter ignorato. Itaque illa bona fides excusat quidem à peccato in sumenda Eucharistia, sed non propterea est argumentum remoti obiecti; nec S. Paulus unquam dixit, eum qui se sufficienter probavit, hoc ipso consecraturum effectum, sed solum, quia non manducaturum sibi mortem, quia communi non erit peccaminosa.

CONTROVERSIA II.

An ambæ species majorem Gratiam conferant, quam una sola.

884. Negativa est communis Thomistarum, quam ex nostris sequuntur Becanus, Gundez, Suarez, Conink, Canisius, Bellermann, Valentia, Henricus, Andreas Mendonça. Affirmativam tenuerunt etiam plures tam antiqui quam Recentiores: quos refert & sequitur Vasquez, Esparus Hurtadus, Præpositus, Lugo, Dicastillo, Castro Palao, Philippus à SS. Trinitate & apud nostro Palao, Philippus à SS. Trinitate & apud Recentiores Thomistæ. Utraque sententia est probabilis intrinsecè & extrinsecè, ut innotet ex difficultate sit electio. In affirmativam magis propendo. Pro qua assertur à Lugo & Dicastillo auctoritas Patrum Concilij Tridentini. Per